
Plan van aanpak

Onderzoek naar de exploitatie en besluitvorming Geusseltbad

---

maart 2017

Rekenkamer Maastricht

Samenstelling:

Mevrouw dr. Klaartje Peters (voorzitter)

De heer drs. Ton A.M.J. Dreuw RC

De heer drs. Jan-Willem A. van Giessen

De heer drs. Karel van der Esch

De heer drs. Paul L.C.M. Janssen RA

Secretaris:

Mevrouw Marjolein Heesbeen

Secretariaat:

P/a Montenakerbank 40, 6213 JL Maastricht

E-mail: secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

Inhoud

1	Inleiding en vraagstelling	2
2	Onderzoeksdeel 1: exploitatie Geusseltbad	2
3	Onderzoeksdeel 2: casusanalyse en leereffecten	3
4	Aanpak en planning	4

1 Inleiding en vraagstelling

Het Geusseltbad is een veelbesproken dossier in de stad en in de Maastrichtse politiek. Na een aantal jaren van voorbereiding is het zwembad op 1 mei 2013 in gebruik genomen. Met de realisatie van het bad wilde de gemeente een hoogwaardig, doelgroepgericht zwembad realiseren. Vooraf is besloten om twee jaar na de opening de doelstellingen van het Geusseltbad te evalueren, voor wat betreft de exploitatie, de bezoekersaantallen en de tarieven. De jaren 2014 en 2015 zijn afgesloten met aanzienlijke exploitatietekorten. In december 2015 werd de evaluatie (uitgevoerd door Hospitality Consultants) afgerond en aan de raad ter beschikking gesteld. In 2016 is een nieuwe exploitatiebegroting opgesteld waarbij rekening is gehouden met de uitkomsten van de evaluatie.

Vanwege het belang van het Geusseltbad voor de stad en de vragen die kunnen worden gesteld over de oorzaak van de tekorten in de jaren 2014 en 2015, en vanwege de mogelijke lessen die hieruit kunnen worden geleerd voor toekomstige investeringsbeslissingen, heeft de Rekenkamer Maastricht besloten onderzoek te doen naar de besluitvorming in de aanloop naar de bouw en ingebruikname in 2013 en de begroting van het Geusseltbad.

In het onderzoek wil de Rekenkamer Maastricht antwoord geven op twee vragen:

1. In hoeverre is de nieuwe, in 2016 vastgestelde exploitatiebegroting voor het Geusseltbad gebaseerd op realistische uitgangspunten, ook in meerjarenperspectief?
2. Wat zijn de leerpunten voor college en raad uit deze casus met betrekking tot het identificeren, ramen en verwerken van risico's en onzekerheden bij investeringsbeslissingen?

Het uit te voeren rekenkameronderzoek is dan ook tweeledig. Enerzijds is er een empirisch deel dat betrekking heeft op de geraamde en feitelijke exploitatiekosten van het Geusseltbad, waarbij ook wordt onderzocht in hoeverre de adviezen uit het evaluatieonderzoek van december 2015 zijn en worden opgevolgd. Daarnaast kent het onderzoek een analytisch deel dat ingaat op de leereffecten aan de hand van deze casus voor college en raad die van toepassing kunnen zijn bij toekomstige investeringprojecten.

2 Onderzoeksdeel 1: exploitatie Geusseltbad

Het Raadsbesluit van 2012 bevatte een exploitatiebegroting van het Geusseltbad. Er werd uitgegaan van een kostendekkende exploitatie van het Geusseltbad, rekening houdend met een exploitatiebijdrage van € 457.000 en € 175.000 verrekening kapitaallasten. De werkelijkheid is dat de jaren 2014 en 2015 werden afgesloten met een aanzienlijk tekort.¹ Overigens is door Maastricht Sport in het Jaarverslag 2014 melding

---

¹ In het jaar 2013 was het tekort fors kleiner, maar 2013 vertegenwoordigt geen heel jaar (bad is geopend in mei van dat jaar).

---

gemaakt van de risico's op het gebied van onderhoudskosten en schoonmaakkosten. Voor 2016 werd een exploitatieresultaat verwacht van € 924.000 negatief bij ongewijzigde bedrijfsvoering. Dit is wederom beduidend meer dan de begroting conform het Raadsbesluit van 2012. Het tekort wordt slechts beperkt veroorzaakt door te lage inkomsten. De werkelijke inkomsten van het Geusseltbad zijn iets lager dan in 2012 werd aangenomen, maar niet verontrustend. Het tekort wordt vooral veroorzaakt door hogere exploitatiekosten.

Het rekenkameronderzoek moet antwoord geven op de volgende vragen:

1. Hoe ziet de gerealiseerde exploitatie 2016 ten opzichte van de begroting 2016 eruit?
2. Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen begroting 2016 en realisatie 2016?
3. Welke maatregelen zijn in 2016 in de bedrijfsvoering genomen op basis van de adviezen uit het evaluatieonderzoek van december 2015?
4. Hoe ziet een genormaliseerde exploitatie eruit, rekening houdend met onderhoudsverplichtingen die in 2012 nog als onzekerheid waren aangemerkt?
5. Wat is het meerjarenperspectief van het Geusseltbad op basis van de ervaringen en maatregelen in de periode 2012-2016?

3 Onderzoeksdeel 2: casusanalyse en leereffecten

In dit deel van het onderzoek wordt ingezoomd op de vraag naar de kwaliteit van de besluitvorming over het Geusseltbad door college en raad. Het onderzoek is erop gericht om aan de hand van de casus Geusseltbad mogelijke leerpunten te presenteren voor toekomstige investeringsbeslissingen.

Dit deel van het onderzoek betreft een kritische analyse van de stukken die aan de besluitvorming door college en raad ten grondslag hebben gelegen. Daarbij zal met name worden ingezoomd op de manier waarop investerings- en exploitatierisico's bij dit project zijn onderkend en hoe op ambtelijk, bestuurlijk en politiek niveau met risico's en onzekerheden is omgegaan. Met name zal worden gezien en beoordeeld hoe deze risico's en onzekerheden zijn opgenomen in begrotingen en (taakstellende) budgetten.

Concreet zullen in dit analysedeel de volgende vragen worden beantwoord:

1. Op welke manier is in de ramingen rekening gehouden met risico's en onzekerheden?
2. Zijn deze adequaat gekwantificeerd? Zijn daartoe ook projectreserves in de (taakstellende) budgetramingen opgenomen?
3. Hebben de gekwantificeerde risico's en onzekerheden ook duidelijk deel uitgemaakt van de besluitvorming door de ambtelijke top, het college en de raad?
4. Zijn aan de hand van deze casus voor college en raad lessen te trekken voor toekomstige projecten?

De vragen zullen worden beantwoord door de relevante stukken te bestuderen (raads- en collegenota's, projectbudgetten en risicoanalyses), alsmede door enkele interviews met sleutelfiguren.

4 Aanpak en planning

De beoogde planning en bijbehorende inzet van onderzoekscapaciteit ziet er als volgt uit:

Stap		Gereed	Uren
Stap 1	Vorbereiding	maart 2017	24
Stap 2	Analyse documenten	april 2017	76
Stap 3	Vraaggesprekken (8 gesprekken van 2 uren, 2 leden RKM)	mei 2017	32
Stap 4	Nota van bevindingen	juli 2017	40
Stap 5	Eindrapport	september 2017	8
Stap 6	Aanbieding eindrapport aan raad	oktober 2017	
	Totaal raming		180 uren
	Reguliere vergaderingen en kosten secretariaat		Pm

Rekenkamer Maastricht, 22 maart 2017